

efter Aar. Og det er heller ikke det samme som at stille i Udsigt, at de til et vist Tidspunkt skulde afløses af et fast Laan. Jeg har netop i mine Udtalelser givet Anvisning paa, hvorledes de skulde afløses, altsaa ikke ved et fast Laan, men ved Udskrivning af en midlertidig Krigsskat.

Det bedrøvede mig, at Finansministeren holdt saa stærkt paa de 5 pCt. som Rente af Statsbeviserne. Jeg havde unægtelig haabet paa, at vi her kunde blive enige, men jeg indrømmer, at de 5 pCt. er fastsatte i Loven, og intet Menneske vil falde paa at bebrejde den højtærede Minister, at han ikke har udstedt de 5 Millioner Kreditbeviser til 4 pCt., men til 5 pCt.; det var han selvfølgelig nødt til. Men jeg kunde nok være tilbøjelig til at bebrejde ham, at han efter de Erfaringer, der er gjorte med Hensyn til, hvor let disse Beviser gaar over i Markedet — i hvert Fald de fleste af os og jeg deriblandt har faaet det bestemte Indtryk, at de vilde være gaaet af, maaske ikke fuldkommen saa let, men dog ganske sikkert vilde være gaaet af og med Glæde være modtagne af Omsætningen til en lavere Rente —, at han saa ikke ligesom vi andre vil lade sig paavirke af dette. Jeg havde haabet, at vi kunde være blevet enige om at nedsætte denne Rente for den følgende Emission. Jeg tror, det vilde være fuldt forsvarligt, og at man meget godt paa den Maade vilde kunne faa Statsbeviserne ind i Omsætningen.

Med Hensyn til Statslaanet, som jeg altsaa mener burde være væsentlig mindre end her foreslaaet, har Ministeren faaet den Opfattelse, at det var min Tanke, at det skulde udbydes efterhaanden i smaa Portioner. Derom har jeg ikke sagt et Ord. (*Finansministeren* Brandes: Jo.) Nej! Jeg har henvist til det svenske Eksempel. Der har man taget et i Forhold til den svenske Stats Husholdningsbehov i Øjeblikket lille Beløb, som man har udbudt gennem de forskellige Banker, og jeg har henvist til, at denne Udbydelse har haft et meget gunstigt Resultat, idet Beløbet er blevet tegnet hurtigt. Det var en lignende Fremgangsmaade, jeg kunde tænke mig at anvende her, og jeg tror vedblivende, at vi kunde have faaet Laanet afsat paa denne Maade, og at det Kapitalafsnæv, som derved vilde være opstaaet ude i Omsætningen, vilde have været betydelig mindre føleligt, end naar det kommer paa den ensidige Maade, som her anvendes.

Saa kom den højtærede Minister ind

paa et af Hovedpunkterne ved Sagen og forsøgte at bevise, at hans Fremgangsmaade ikke vilde øve en saa skadelig Virkning, som det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Schovelin) og jeg og adskillige af dem, der har haft Ordet, har ment. For det første mente Ministeren, at man her helt kunde holde ude det Beløb, som Nationalbanken overtager, fordi Nationalbanken ikke normalt anbringer Udlaan i faste Ejendomme eller laaner ud til Kommuner. Jeg vil dog ikke ganske holde dette Beløb ude. Det er sikkert, at det Beløb, der her gaar bort fra Nationalbanken, i hvert Fald indirekte kommer til at virke som en Vanskeliggørelse af Laan. Og hvad Statsanstalten for Livsforsikring angaar, henpegede Ministeren paa en Praksis, han har gennemført, hvorefter Statsanstalten aftager et betydeligt Beløb af de Beholdninger, som Finanserne ligger inde med. Jeg maa sige — skønt det er en Bibetragtning i denne Sag —, at jeg vilde ikke, hvis jeg havde siddet paa den højtærede Ministers Plads, have lagt et saa stærkt Pres paa Statsanstalten i den Henseende. Jeg ved, hvilken overordentlig Betydning netop Statsanstalten har som Laangiver for Landbruget, Købstaderhvervene og mest af alt for Kommunerne. Om end jeg finder det rimeligt — det har Statsanstalten ogsaa gjort i min Tid —, at den aftager nogle af de vanskeligt realisable Effekter, Statskassen ligger inde med, tror jeg dog ikke, man skal pressere dette for stærkt for ikke at komme til at skade det almindelige Laanemarked. Men i hvert Fald kan man slet ikke holde Statsanstalten ude; dertil er dens Indflydelse paa det almindelige Laanemarked for stor. Selv om man tager i Betragtning, at nogle Millioner af de Beløb, som Statsanstalten efter den sidste Beretning for Aaret 1913 har anbragt, er gaaet til Opkøb af Kreditforeningsobligationer, som da var i Kassebeholdningens Eje, bliver der meget tilbage alligevel, og dette Beløb kommer til at mangle paa Laanemarkedet, og det vil øve en ganske overordentlig stor Indflydelse. Efter Beretningen af 1913 har Staten opkøbt Kreditforeningsobligationer for henved 4 Mill. Kr., deriblandt Kommunekreditforeningsobligationer for over 1 Mill. Kr., og har udlaant mod Sikkerhed som for umyndiges Midler 550,000 Kr., og det er aabenbart, at dette Beløb er blevet væsentlig formindsket derved, at Statsanstalten har aftaget saa meget af de henliggende Beholdninger i Statskassen. Saa er